

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juřičkové a soudce Václava Štencla v právní věci žalobkyně: **Deltasys, s. r. o.**, sídlem Loosova 355/12, Brno, zastoupené Mgr. Michalou Tůmovou, advokátkou, sídlem Purkyňova 3091/97c, Brno, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Jihomoravský kraj**, sídlem náměstí Svobody 4, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2020, č. j. 4032898/20/3003-80050-711753, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2024, č. j. 29 Af 5/2023-46,

takto:

I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobkyně se žalobou domáhala, aby krajský soud zrušil exekuční příkaz ze dne 8. 9. 2020, č. j. 4032898/20/3003-80050-711753, kterým byla nařízena daňová exekuce přikázáním pohledávky z jejího účtu za účelem vymožení daňových nedoplatků žalobkyně na dani z příjmů právnických osob za rok 2013, příslušejícího úroku z prodlení a exekučních nákladů. V žalobě žalobkyně mj. uvedla, že exekuční příkaz byl nesprávně doručen jí (dne 12. 9. 2020), ačkoli byla zastoupena; lhůta pro podání žaloby se odvíjí od okamžiku,

kdy se o exekučním příkazu dozvěděl zmocněný zástupce žalobkyně, což se stalo dne 26. 1. 2023.

[2] Krajský soud odkázal na § 178 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, podle nějž *exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi a dalším příjemcům tohoto rozhodnutí a nelze proti němu uplatnit opravné prostředky*, a dovodil, že exekuční příkaz byl správně doručován přímo žalobkyni. Doručování zmocněnému daňovému poradci by dle krajského soudu bylo v přímém rozporu s § 178 odst. 4 daňového řádu.

[3] Dále krajský soud doplnil, že z plné moc udělené zástupci nebylo jasné, zda se její rozsah vztahuje i na vymáhání pohledávek (daňovou exekuci).

[4] Za zásadní dále krajský soud označil skutečnost, že všechny písemnosti se dostaly včas do dispozice stěžovatelky, která na ně vždy bezprostředně reagovala. Stěžovatelka žalovanému nepředestřela námitku ohledně nesprávného doručování písemností.

[5] Krajský soud shledal žalobu opožděnou, a proto ji s odkazem na § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s."), odmítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost, v níž namítala, že otázku počátku běhu lhůty pro podání žaloby krajský soud posoudil nesprávně.

[7] Stěžovatelka namítala, že žalovaný měl exekuční příkaz doručit zmocněnému zástupci. Závěr krajského soudu, že plná moc se nevztahuje na placení daně, neodpovídá obsahu plné moci. Dle stěžovatelky je z jiných písemností zřejmé, že žalovaný zmocnění akceptoval i pro placení daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období 2013. Názor krajského soudu, že exekuční příkaz se zmocněnému zástupci nemá doručovat, je nesmyslný.

[8] Jestliže žalovaný nezaslal exekuční příkaz zmocněnému zástupci, jedná se o neúčinné rozhodnutí, které není vykonatelné. Exekuce tak byla nezákonná. Stěžovatelka exekvované částky zaplatila dobrovolně mimo exekuci.

[9] K materiálnímu doručení exekučního příkazu zmocněnému zástupci došlo dne 9. 2. 2023, kdy jednatel stěžovatelky předal exekuční příkaz zástupci.

[10] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení.

[11] **Žalovaný** ve vyjádření ke kasační stížnosti potvrdil, že v průběhu řízení o placení daně komunikoval výhradně se stěžovatelkou a nikoli se zmocněným zástupcem. Z okolností však dle žalovaného vyplývá, že stěžovatelka byla s obsahem exekučního příkazu seznámena. Nedoručení exekučního příkazu zmocněnému zástupci dle žalovaného nemůže mít za následek nezákonnost exekučního příkazu. Žalovaný zdůraznil, že exekuční

příkaz byl vydán v souladu se zákonem, na základě platného a účinného exekučního titulu a byly splněny i další předpoklady.

III. Přerušení řízení

[12] Usnesením ze dne 29. 8. 2024, č. j. 1 Afs 206/2023 - 90, byla rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu předložena otázka, *za jakých podmínek lze považovat písemnost za „materiálně" (fakticky) doručenou, pokud ji správce daně doručil v rozporu s § 41 odst. 1 daňového řádu přímo daňovému subjektu, a nikoliv jeho zástupci?*

[13] V nyní projednávané věci proto Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 22. 1. 2025, č. j. 6 Afs 249/2024-27, přerušil řízení podle § 48 odst. 3 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[14] Na uvedenou otázku rozšířený senát odpověděl v usnesení ze dne 5. 11. 2025, č. j. 1 Afs 206/2023-103. Dle rozšířeného senátu *"doručí-li správce daně v rozporu s § 41 odst. 1 daňového řádu písemnost namísto zmocněnci přímo daňovému subjektu, je tato písemnost materiálně doručena zmocněnci, je-li z okolností věci zřejmé, že s písemností byl zmocněnec daňového subjektu seznámen, přičemž tato skutečnost může vyplynout i z reakce daňového subjektu na doručovanou písemnost. Pokud je z okolností konkrétního případu zjevné, že postup daňového subjektu vykazuje znaky zneužití práva na právní pomoc, k existenci zastoupení se pro účely doručování nepřihlédne do doby, dokud zneužití práva trvá"*.

[15] Nejvyšší správní soud poté rozhodl o pokračování řízení ve věci stěžovatelky (usnesení ze dne 2. 12. 2025, č. j. 6 Afs 249/2024-33).

[16] Stěžovatelka ve svém vyjádření v návaznosti na usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 206/2023-103 zdůraznila, že na písemnost reagoval zmocnitel dne 9. 2. 2023 udělením plné moci k podání žaloby ke krajskému soudu proti exekučnímu příkazu a zmocněnec téhož dne podáním žaloby.

[17] Žalovaný se vyjádřil tak, že i po usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 206/2023-103 je přesvědčen, že krajský soud žalobu stěžovatelky správně odmítl jako opožděnou. Je zřejmé, že se stěžovatelka s exekučním příkazem seznámila, vyplývá to například z prohlášení o majetku stěžovatelky.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[19] Pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí, jímž byla žaloba odmítnuta, přichází v úvahu pouze stížní důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby. Z povahy věci nelze namítat žádné jiné důvody [srov. nález Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2007, sp. zn. III. ÚS 93/06, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65].

[20] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval výkladem výše citovaného § 178 odst. 4 daňového řádu. Dle krajského soudu totiž exekuční příkaz vůbec neměl být doručován zmocněnému zástupci stěžovatelky a byl v souladu s § 178 odst. 4 daňového řádu doručován přímo stěžovatelce.

[21] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že výklad krajského soudu je nesprávný. Ustanovení § 178 odst. 4 daňového řádu je totiž dle Nejvyššího správního soudu třeba vnímat jako vymezení okruhu osob, kterým se exekuční příkaz doručuje, nikoli však jako negaci pravidel pro doručování v případě zastoupení dle § 41 daňového řádu, podle nějž platí, že *(1) má-li osoba, které je písemnost doručována, zástupce, doručují se písemnosti pouze tomuto zástupci, a to v rozsahu jeho oprávnění k zastupování. (2) Má-li osoba, jejíž poměry jsou doručovanou písemností dotčeny, vykonat něco osobně, doručuje se písemnost jí i jejímu zástupci. Dnem doručení rozhodným pro počátek běhu lhůty je při souběžném doručování této osobě i jejímu zástupci den doručení písemnosti, který nastane později.*

[22] I tehdy, kdy má účastník něco osobně vykonat, je tedy zásadně třeba, aby se o tom dozvěděl zároveň jeho zástupce (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 206/2023-103, bod 36).

[23] S ohledem na uvedené neobstojí závěr krajského soudu, že žalovaný exekuční příkaz doručoval správně pouze stěžovatelce a nikoli zmocněnému zástupci.

[24] Nejvyšší správní soud se proto zabýval dalšími důvody, které krajský soud uvedl na podporu svého závěru o opožděnosti žaloby. Neztotožnil se však ani s posouzením, že z plné moci ze dne 2. 7. 2019 udělené stěžovatelkou daňovému poradci a zaslané dne 3. 7. 2019 žalovanému nebyl zřejmý rozsah zmocnění, resp. nebylo zřejmé, zda se zmocnění vztahuje i na vymáhání pohledávek. Dle plné moci bylo zmocnění uděleno k zastupování v rozsahu daňového řádu pro daň z příjmů právnických osob za rok 2013. Plná moc sice výslovně nerozvádí, na jaké fáze daňového řízení se vztahuje, ale také nijak rozsah plné moci pouze na určitou fázi daňového řízení neomezuje. Za této situace Nejvyšší správní soud shledal neopodstatněnou úvahu krajského soudu, že není zřejmé, zda se plná moc vztahovala i na vymáhání pohledávek, resp. placení daní.

[25] Pokud by žalovaný měl pochybnosti o rozsahu zmocnění, byl by povinen podle § 28 odst. 2 daňového řádu stěžovatelku vyzvat ke zpřesnění plné moci a o identifikovaných nedostatcích při vymezení rozsahu plné moci vyrozumět rovněž zmocněnce. V rozsudku ze dne 14. 6. 2017, č. j. 1 Afs 362/2016-36, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že pokud má správce daně pochybnosti ohledně rozsahu plné moci, nemá bez dalšího vycházet z předpokladu, že zmocněnec není zmocněn k doručování písemností, nýbrž má své pochybnosti odstranit výzvou zmocniteli podle § 28 odst. 2 daňového řádu (obdobně například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2023, č. j. 4 Afs 338/2021-35). Žalovaný však ani neuvádí, že měl o rozsahu zmocnění pochybnosti.

[26] Nejvyšší správní soud se tedy zabýval otázkou, zda obstojí důvod založený na materiálním doručení exekučního příkazu.

[27] Rozšířený senát v usnesení č. j. 1 Afs 206/2023-103 zdůraznil význam práva na právní pomoc (čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Aby zástupce mohl právní pomoc poskytovat, musí mít možnost posoudit úkony, které orgán veřejné moci směřuje vůči účastníkovi, a o takových úkonech se tedy musí dozvědět. I tehdy, má-li účastník něco vykonat osobně, je v zásadě třeba, aby se o tom dozvěděl zároveň zástupce. Tedy jestliže byl

exekuční příkaz formálně doručen (pouze) stěžovatelce, ačkoli byla na základě plné moci zastoupena daňovým poradcem, nešlo o doručení řádné.

[28] Rozšířený senát však v citovaném usnesení v návaznosti na své usnesení ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007-118, č. 1838/2009 Sb. NSS, a judikaturu Ústavního soudu (nálezy ze dne 11. 7. 2017, sp. zn. II. ÚS 1577/16, ze dne 9. 4. 2019, sp. zn. III. ÚS 3851/18, nebo ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. IV. ÚS 3026/20) dospěl k dílčímu závěru, že je-li adresát s obsahem písemnosti prokazatelně seznámen, účinky doručení nastanou okamžikem materiálního doručení.

[29] Mezi případy materiálního doručení úkonu správce daně zmocněnci účastníka je podle rozšířeného senátu třeba řadit i situaci, kdy opravný prostředek či jinou reakci na takový úkon nepodá zástupce, nýbrž samotný účastník. „*Pokud účastník učiní vůči správci daně podání obsahově reagující na doručenou písemnost sám, je třeba vycházet z toho, že o svém podání a s ním související doručovanou písemností vyrozumí nejpozději v den učinění tohoto podání i svého zástupce. S ohledem na principy vztahu zastoupení totiž měl a mohl účastník se zástupcem učinění podání konzultovat, nebo o něm zástupce alespoň vyrozumět, stejně jako o obsahu doručované písemnosti*“ (usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 206/2023-103, bod 49). To neplatí, pokud je z podání zřejmé, že tomu tak nebylo nebo o tom existují závažné pochybnosti (usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 206/2023 - 103, bod 50).

[30] Nejvyšší správní soud se tedy v intencích závěrů usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 206/2023-103 zabýval otázkou, zda a případně kdy byl exekuční příkaz zmocněnému zástupci stěžovatelky doručen materiálně.

[31] Ze spisového materiálu vyplývá, že stěžovatelka s žalovaným po vydání exekučního příkazu ze dne 8. 9. 2020 (stěžovatelce doručeného dne 12. 9. 2020) komunikovala a z obsahu jejích podání vyplývá, že s nařízením exekuce byla seznámena. Podáním ze dne 20. 10. 2020 (žalovanému doručeným téhož dne) stěžovatelka reagovala na výzvu žalovaného k podání prohlášení o majetku ze dne 23. 9. 2020, v níž žalovaný jednoznačně identifikoval exekuční příkaz ze dne 8. 9. 2020, č. j. 4032898/20/3003-80050-711753.

[32] Ačkoli podáním ze dne 20. 10. 2020 stěžovatelka bezprostředně reagovala na výzvu k podání prohlášení o majetku, nikoli na samotný exekuční příkaz, vazba výzvy žalovaného k podání prohlášení o majetku ze dne 23. 9. 2020 a exekučního příkazu ze dne 8. 9. 2020, č. j. 4032898/20/3003-80050-711753, je z obsahu výzvy zřejmá. Z reakce stěžovatelky na výzvu k prohlášení majetku tedy vyplývá, že stěžovatelka byla s exekučním příkazem ze dne 8. 9. 2020, č. j. 4032898/20/3003-80050-711753, obeznámena.

[33] Stěžovatelka přitom ve svém podání neuvedla, že bylo chybně doručováno, a nežádala, aby bylo doručeno zmocněnému zástupci. Ani z okolností věci nevyplývá, že by stěžovatelka byla omezena v možnosti se zmocněným zástupcem komunikovat (srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 206/2023-103, bod 50). Za takové situace se uplatní předpoklad vyrozumění zmocněného zástupce stěžovatelkou formulovaný rozšířeným senátem.

[34] Nelze přistoupit na stěžovatelčin výklad závěrů rozšířeného senátu a argumentaci, že na exekuční příkaz reagovala ona sama jako zmocnitel až dne 9. 2. 2023 udělením plné moci k podání žaloby a zmocněnec téhož dne podáním žaloby proti exekučnímu příkazu. Jak již bylo uvedeno, rozšířený senát zdůraznil, že s ohledem na principy vztahu zastoupení účastník měl a mohl zástupce o doručené písemnosti (zde o exekučním příkazu) vyrozumět

a se zástupcem konzultovat následný postup. Stěžovatelčin výklad by znamenal, že v případě pochybení při doručování rozhodnutí správního orgánu lze proti němu žalobou brojit v podstatě bez časového omezení. Takový výklad však není v souladu se závěrem rozšířeného senátu.

[35] Nejvyšší správní soud tak dospěl k dílčímu závěru, že účinky materiálního doručení exekučního příkazu zástupci lze odvozovat ode dne 20. 10. 2020, kdy stěžovatelka žalovanému doručila podání označené jako „Prohlášení o majetku společnosti Deltasys, s. r. o.“. Přinejmenším od tohoto dne je nutné vycházet z toho, že i stěžovatelčin zmocněný zástupce o exekučním příkazu ze dne 8. 9. 2020, č. j. 4032898/20/3003-80050-711753, věděl. Od tohoto dne se proto lhůta pro podání žaloby proti exekučnímu příkazu.

[36] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou*.

[37] Podle § 72 odst. 4 s. ř. s. *zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout*.

[38] Jestliže žaloba proti exekučnímu příkazu byla podána až dne 9. 2. 2023, je zjevné, že byla podána po uplynutí zákonem stanovené dvouměsíční lhůty. Závěr krajského soudu, že žaloba stěžovatelky byla opožděná, proto obstojí. Krajský soud žalobu správně jako opožděnou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl. Tento závěr obstojí i při výše uvedených korekcích dílčích právních názorů krajského soudu.

V. Závěr a náklady řízení

[39] S ohledem na shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[40] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první a odst. 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci úspěch, v řízení o kasační stížnosti mu však nevznikly náklady, které by překračovaly rámec jeho úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2026

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu